

1

SOPOT

Pierwsze miejsce zawdzięcza wygranej w 4 kategoriach: środowisko, edukacja, czas wolny i społeczność oraz wysokim pozycjom w obszarach praca (3) oraz transport i łączność (5).

© LUKASZ SOLSKI/EAST NEWS

2

WARSZAWA

Tu najłatwiej znajduje się zatrudnienie i najlepiej zarabia. Poza tym stolica może pochwalić się dobrą edukacją, komunikacją i dostępem do służby zdrowia.

© JAKUB WOSIK/REPORTER

3

KRAKÓW

Swoje miejsce na podium wywalczył, oferując dostęp do służby zdrowia, sprawność samorządu i aktywność lokalnej społeczności.

© BEATA ZAWRZEL/REPORTER

RANKING JAKOŚCI ŻYCIA

Mieszkańców miast łączy jedno: chcieliby, żeby w ich miejscowości żyło im się dobrze. Wpływa na to wiele różnych czynników. POLITYKA i Akademia Górniczo-Hutnicza w rankingu jakości życia wzięły pod uwagę w sumie kilkadziesiąt różnych kryteriów zgrupowanych w dziesięciu kategoriach.

To jedyny taki ranking w Polsce.

Wymiary SZCZĘŚCIA

wersja interaktywna: polityka.pl/rankingmiast

1. SOPOT	99,60	23. Płock	62,94	45. Włocławek	37,35
2. WARSZAWA	98,96	24. Łódź	62,87	46. Rybnik	36,73
3. KRAKÓW	95,88	25. Ostrołęka	59,75	47. Legnica	32,94
4. POZNAŃ	94,52	26. Gorzów Wielkopolski	59,59	48. Częstochowa	29,92
5. RZESZÓW	94,46	27. Bydgoszcz	55,71	49. Łomża	27,67
6. GDAŃSK	93,88	28. Skierniewice	55,71	50. Chełm	26,66
7. WROCŁAW	91,80	29. Świnoujście	55,44	51. Wałbrzych od 2013	26,53
8. OPOLE	91,23	30. Tychy	52,27	52. Sosnowiec	22,50
9. GDYNIA	89,29	31. Zielona Góra	52,09	53. Radom	19,99
10. OLSZTYN	81,84	32. Zamość	50,80	54. Suwałki	18,26
11. Leszno	81,05	33. Biała Podlaska	50,57	55. Elbląg	15,31
12. Lublin	81,04	34. Tarnów	48,70	56. Jastrzębie-Zdrój	14,83
13. Krosno	79,23	35. Nowy Sącz	48,00	57. Zabrze	13,14
14. Bielsko-Biała	76,97	36. Żory	43,93	58. Mysłowice	11,64
15. Toruń	74,58	37. Przemyśl	43,67	59. Piotrków Trybunalski	10,35
16. Koszalin	73,35	38. Jelenia Góra	42,49	60. Bytom	10,23
17. Katowice	72,53	39. Kalisz	40,45	61. Chorzów	9,97
18. Białystok	71,78	40. Słupsk	40,40	62. Grudziądz	7,20
19. Kielce	71,41	41. Dąbrowa Górnicza	40,33	63. Ruda Śląska	3,91
20. Szczecin	67,60	42. Jaworzno	38,92	64. Piekary Śląskie	2,88
21. Gliwice	64,16	43. Siedlce	37,79	65. Siemianowice Śląskie	2,53
22. Tarnobrzeg	63,40	44. Konin	37,71	66. Świętochłowice	2,19

Tworząc ten ranking, wzięliśmy pod uwagę miasta na prawach powiatu. W oparciu o zalecenia zawarte w zbliżonych tematycznie raportach i rankingach opracowanych w innych krajach europejskich, określiliśmy dziesięć obszarów wpływających na jakość życia. Są to edukacja, praca, mieszkania, środowisko, zdrowie, bezpieczeństwo, społeczność, czas wolny, samorząd oraz transport i łączność. Pozycje, jakie zajęły miasta w głównym rankingu, wynikają ze średniej ważonej dziesięciu ocen (do określenia wag użyliśmy metod statystycznych rekomendowanych przez OECD i Joint Research Center Komisji Europejskiej, co pozwoliło na zminimalizowanie niepożądanego wpływu arbitralności). Wysokie miejsce nie musi oznaczać, że miasto znalazło się w czołówce we wszystkich kategoriach – np. miejscowość bardzo rozwinięta gospodarczo, gdzie łatwo o atrakcyjną pracę, może jednocześnie cechować bardzo zły stan środowiska. Dlatego zachęcamy do skorzystania z interaktywnej wersji rankingu, dzięki której można szczególnie przeanalizować czynniki wpływające na ocenę wybranego miasta. Ponadto daje ona możliwość modyfikowania – zgodnie z indywidualnymi priorytetami – wag dla poszczególnych kategorii.

RANKINGI CZĄSTKOWE

4

POZNAŃ

□OPRACOWAŁ DR HAB. JACEK GADECKI

kierownik Katedry Socjologii
Ogólnej i Antropologii
Społecznej Wydziału
Humanistycznego Akademii
Górniczno-Hutniczej,
współautor rankingu
jakości życia.

□EDUKACJA

1. Sopot, 2. Kraków, 3. Gdynia,
4. Rzeszów, 5. Gdańsk, 6. Opole, 7. Wrocław,
8. Białystok, 9. Lublin, 10. Nowy Sącz

Przy konstruowaniu indeksu edukacji i wykształcenia braliśmy pod uwagę średnie wyniki uczniów uzyskane na egzaminie gimnazjalnym z matematyki i liczbę absolwentów szkół wyższych z tytułem magistra na 10 tys. mieszkańców oraz aktywną i sprzyjającą jakości politykę samorządów w zakresie edukacji. Uzgodniliśmy m.in. poziom wydatków na edukację i wychowanie, liczbę dodatkowych zajęć językowych finansowanych z budżetu czy też liczbę nauczycieli zatrudnionych w szkołach samorządowych. Najsilniej różniącym miasto wskaźnikiem jest średni wynik egzaminu gimnazjalnego oraz liczba uczniów uczących się dodatkowo języka obcego. Jest to o tyle ważne, że osiągnięcia edukacyjne wskazują na poziom kwalifikacji i zwiększają szanse na dobrze płatną pracę.

□PRACA

1. Warszawa, 2. Opole, 3. Sopot,
4. Katowice, 5. Rzeszów, 6. Kraków, 7. Poznań,
8. Koszalin, 9. Wrocław, 10. Kielce

W tym indeksie nie braliśmy pod uwagę wyłącznie stopy zarejestrowanego bezrobocia (w związku z generalnie niskim jego poziomem w Polsce) czy też przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. Dodatkowo uwzględniliśmy odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach, jako istotny czynnik ułatwiający godzenie życia zawodowego z prywatnym i szybki powrót na rynek pracy. Choć dochody mieszkańców są ważne, pozwalając zaspokoić podstawowe potrzeby i dając możliwości spełnienia indywidualnych celów, to w naszym indeksie uwzględniliśmy także dwie inne zmienne istotne z punktu widzenia rozwoju miasta: stosunek pracujących mieszkańców w każdym z ośrodków do łącznej ich liczby oraz liczbę podmiotów wpisanych do bazy REGON. Pozwala to wskazać na potencjał rozwojowy ośrodka, zwłaszcza w kontekście starzenia się Polaków.

5

RZESZÓW

□MIESZKANIA

1. Tychy, 2. Żory, 3. Jastrzębie-Zdrój,
4. Tarnobrzeg, 5. Koszalin, 6. Rzeszów, 7. Olsztyn,
8. Łomża, 9. Świnoujście, 10. Ostrołęka

Koszty mieszkaniowe stanowią znaczną część budżetu gospodarstw domowych, co istotnie wpływa na ograniczenie wydatków przeznaczanych na inne sfery życia. To dlatego miasta takie jak Sopot, Warszawa czy Kraków, choć są liderami w całym rankingu, zajmują dalsze pozycje w tej kategorii (odpowiednio 46., 51. i 59. miejsce).

Mysząc o zasobach mieszkaniowych, braliśmy pod uwagę zarówno ich standard, jak i dostępność. Standard wyznaczała wielkość dostępnych lokali mieszona przeciętną powierzchnią mieszkaniową przypadającą na jedną osobę oraz – w związku z generalnie niską jakością powietrza w polskich miastach – procent mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie. Mysząc o dostępności, braliśmy pod uwagę cenę metra kwadratowego w danym ośrodku. Uwzględniliśmy także powierzchnię mieszkań komunalnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Jeśli przyjmiemy za ONZ, że zapewnienie mieszkania jest podstawowym prawem człowieka, to powinno ono znaleźć odzwierciedlenie w lokalnej polityce mieszkaniowej: gdy samorząd posiada odpowiednie zasoby lokalowe, może taką politykę budować, realnie wpływając na jakość życia swoich mieszkańców.

□ŚRODOWISKO

1. Sopot, 2. Gdynia, 3. Olsztyn,
4. Poznań, 5. Warszawa, 6. Gdańsk, 7. Białystok,
8. Rzeszów, 9. Świnoujście, 10. Wrocław

Tereny zielone w miastach oferują ludziom możliwości rekreacji w bezpośrednim sąsiedztwie bez konieczności ucieczki poza miejsce zamieszkania. Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem jest zatem istotnym czynnikiem wpływającym na jakość życia. Pobliski park może okazać się wielkim sojusznikiem w walce o zdrowsze życie mieszkańców, stając się de facto elementem publicznej infrastruktury ochrony zdrowia. Z drugiej strony udział terenów zielonych może być niezależny od woli: kształtowany przez historię miasta lub jego granice. Stąd, by uwzględnić, na ile aktywnie władze angażują się w projektowanie terenów zielonych, pod uwagę wzięliśmy również wydatki na utrzymanie zieleni w mieście. W naszym indeksie jakości środowiska trzy ostatnie wskaźniki dotyczą kwestii zanieczyszczenia powietrza. O ile w ostatnim rankingu z 2014 r. zwrócono uwagę na kwestie segregacji odpadów, o tyle w obecnym skoncentrowaliśmy się na wskaźniku zanieczyszczenia powietrza, średniorocznym zanieczyszczeniu powietrza i stężeniu pyłu PM10 oraz benzo[a]pirenu. Pomijając bezpośredni wpływ tych związków na zdrowie ludzi i środowisko, ich obecność pozwala szacować ryzyko chorób układu oddechowego, jak również podniesienie ryzyka zachorowania na raka. Ostatnim elementem wpływającym na jakość środowiska, który uwzględniono w rankingu, jest udział liczby zarejestrowanych w miastach nowych, spełniających standardy ekologiczne aut (w wieku od 0 do 9 lat) w łącznej liczbie pojazdów.

□ ZDROWIE

1. Rzeszów, 2. Tarnów, 3. Lublin,
4. Kraków, 5. Zamość, 6. Krosno, 7. Grudziądz,
8. Białystok, 9. Warszawa, 10. Piekary Śląskie

Na zdrowie ludzi w miastach wpływają różnorodne czynniki – od formy urbanistycznej po infrastrukturę. Jakość życia w mieście obrazują, m.in. odnotowany przyrost naturalny czy liczba zgonów przed 65. rokiem życia na tysiąc mieszkańców. Choć zgony mają wiele przyczyn, od czynników genetycznych po indywidualne zachowania zdrowotne, to mogą także odzwierciedlać jakość miejskiego środowiska. Jeśli miasta mają zachować swoją przewagę w sferze warunków zdrowotnych, muszą prowadzić aktywną politykę zdrowotną i wprowadzić odpowiednie jej finansowanie (stąd uwzględniliśmy wskaźnik udziału wydatków na ochronę zdrowia w łącznych wydatkach budżetowych miast).

W kontekście opieki zdrowotnej znaczenie w rankingu mają także: odsetek praktykujących lekarzy w populacji, świadczący o dostępności usług medycznych w danym ośrodku, oraz liczba łóżek w szpitalach ogólnych na 10 tys. mieszkańców.

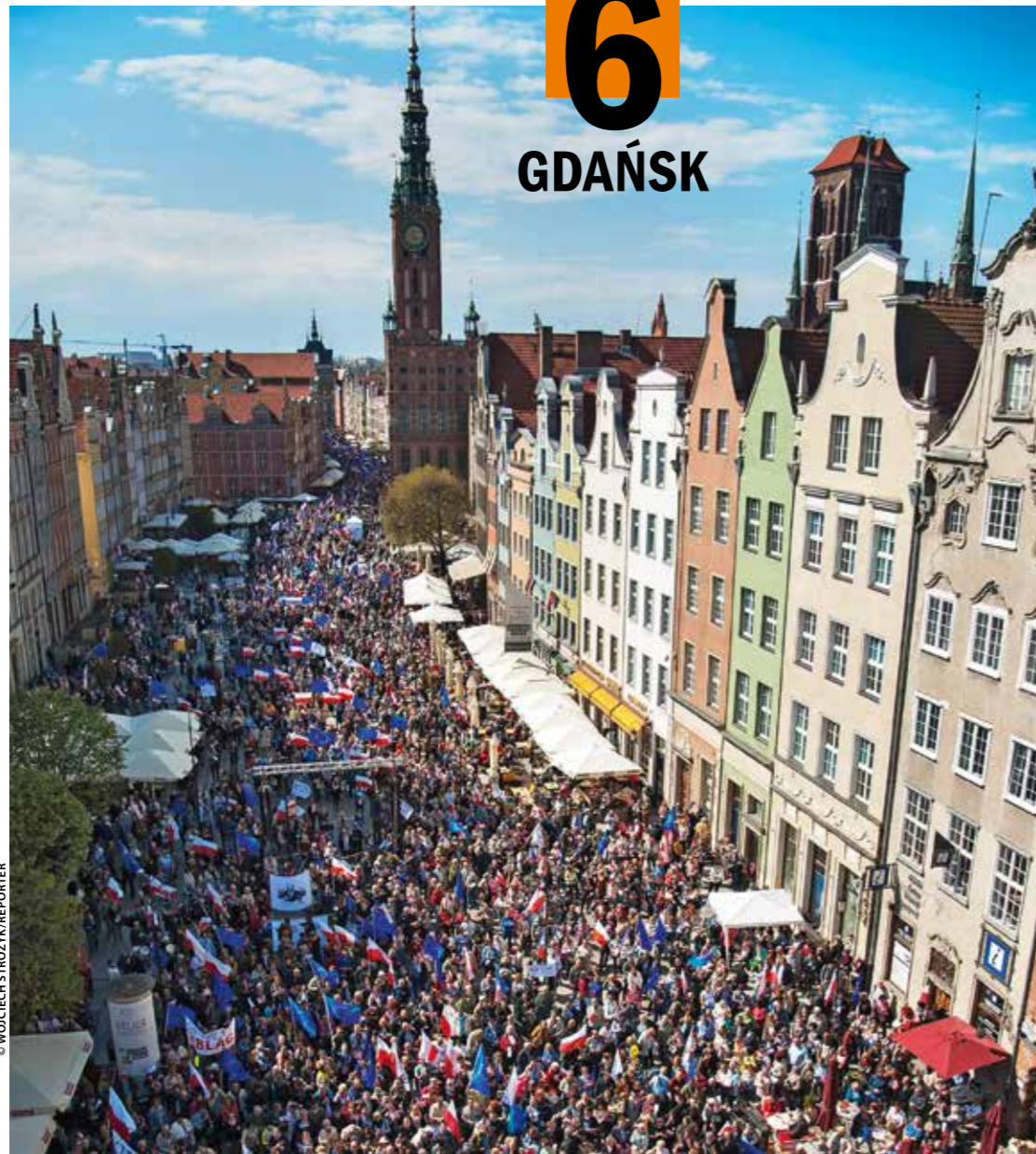
□ BEZPIECZEŃSTWO

1. Leszno, 2. Kalisz, 3. Grudziądz,
4. Jaworzno, 5. Elbląg, 6. Bydgoszcz, 7. Bytom,
8. Ostrołęka, 9. Żory, 10. Piekary Śląskie

Na bezpieczeństwo osobiste wpływa przede wszystkim poziom przestępczości i jej wykrywalność ale także przestępstwa drogowe prowadzące do szkód w zdrowiu lub mieniu. W tej kategorii uwzględniliśmy zarówno te przestępstwa, które prowadziły do utraty mienia, jak i te poważniejsze, a więc przeciwko życiu i zdrowiu mieszkańców (dane dotyczą jedynie przestępstw stwierdzonych przez policję w zakończonych postępowaniach na 10 tys. mieszkańców). Założyliśmy, że czynnikiem podnoszącym poczucie bezpieczeństwa będzie wykrywalność zarówno poważnych, jak i klasyfikowanych jako mniej istotne przestępstw przeciwko mieniu. Był to, obok przestępstw drogowych, najbardziej różnicujący wskaźnik w grupie zmiennych dotyczących bezpieczeństwa. Warto tu zauważyć, że lider całego rankingu – Sopot – w tym zestawieniu zajmuje ostatnie miejsce.

6

GDAŃSK

Masz problem z zakupem POLITYKI?

Oto nasza SPECJALNA OFERTA

Od wtorku czytaj najnowszą POLITYKĘ w wersji cyfrowej, a w weekendy rozkoszuj się lekturą tradycyjnego wydania.

POLITYKA + POLITYKA CYFROWA

PRENUMERATA PAKIETOWA

Teraz do każdego zakupu prenumeraty drukowanej POLITYKI dołączamy dostęp do POLITYKI CYFROWEJ.

Odwiedź stronę:
<https://sklep.polityka.pl/pakietowa>

Zadzwoń: + 48 67 210 86 30

Okres dostępu do Polityki Cyfrowej odpowiada wykupionej prenumeracie POLITYKI.
Oferta ważna tylko dla nowych prenumeratorów wyłącznie przy zamówieniach składanych przez stronę: <https://sklep.polityka.pl/pakietowa>

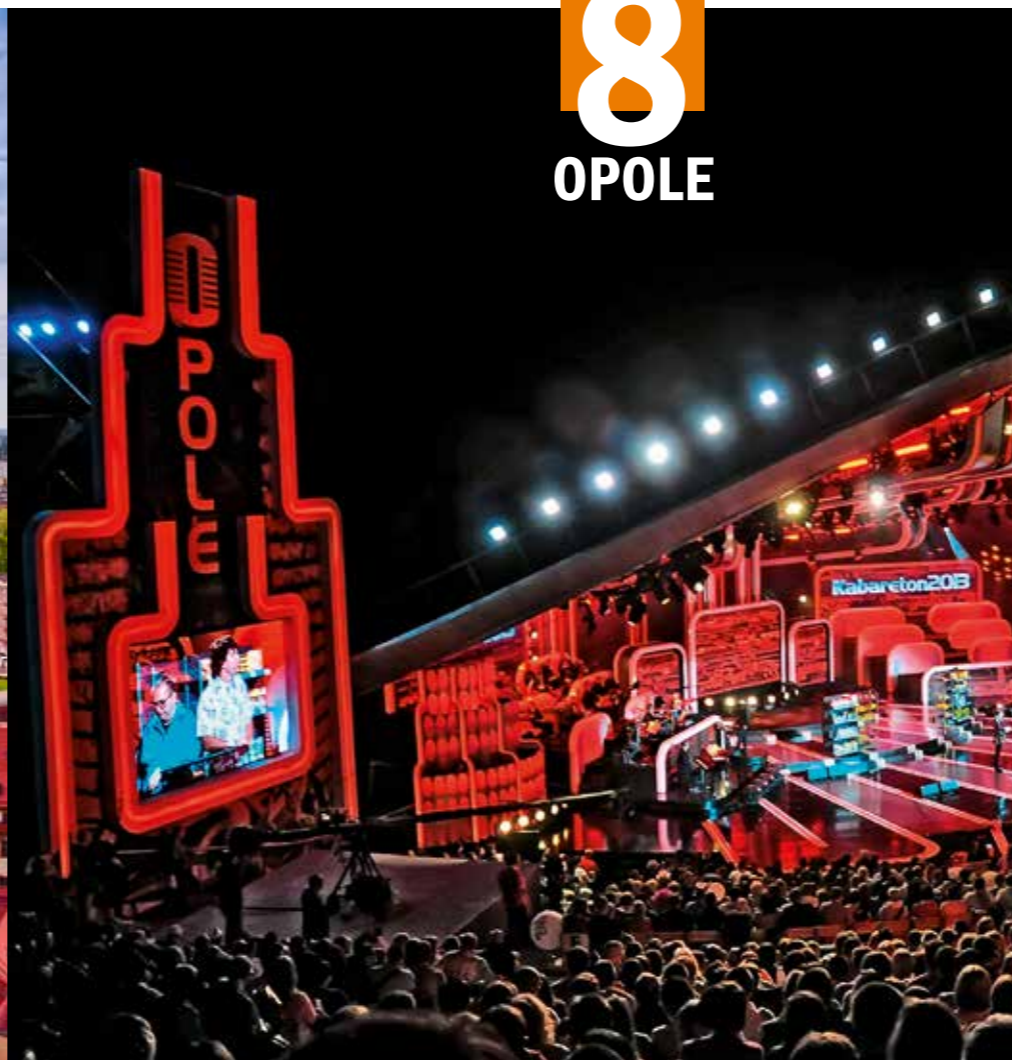
7

WROCLAW

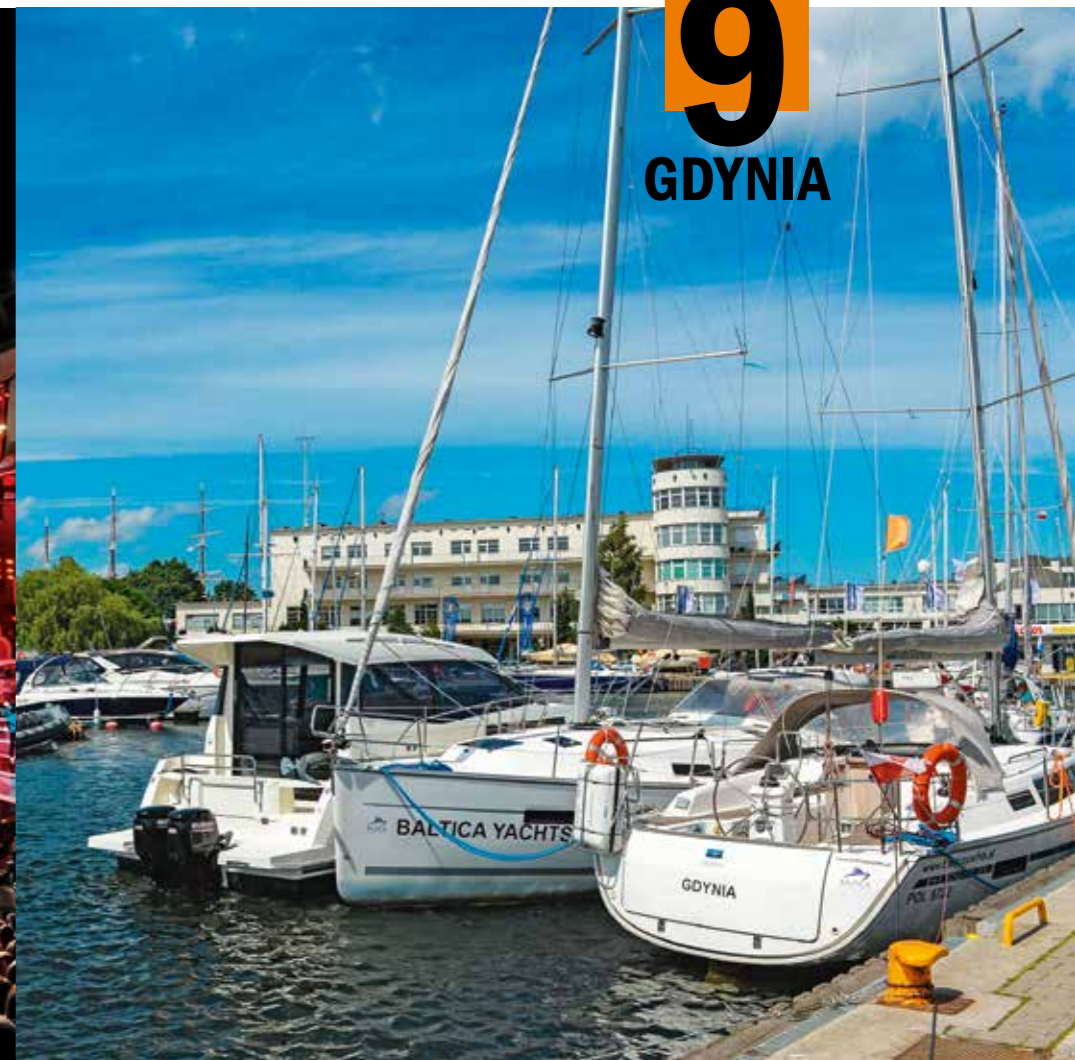
8

OPOLE

9

GDYNIA

□ SPOŁECZNOŚĆ

1. Sopot, 2. Nowy Sącz, 3. Rzeszów, 4. Opole, 5. Kraków, 6. Przemyśl, 7. Biała Podlaska, 8. Krosno, 9. Toruń, 10. Skierniewice

Zaangażowanie obywatelskie jest niezbędne dla funkcjonowania demokracji. Poprzez uczestnictwo w życiu politycznym i społecznym obywatele mogą wyrażać swoje potrzeby i wpływać na decyzje.

Przy budowie wskaźnika „społeczność” braliśmy pod uwagę m.in. frekwencję w wyborach samorządowych w 2014 r. Poziom lokalnej aktywności mierzyliśmy, odwołując się (zwykajowo) do liczby organizacji pożytku publicznego zarejestrowanych w danym mieście, ale i takich form aktywności, jak członkostwo w organizacjach i klubach sportowych, a także porównując poziom wydatków na infrastrukturę służącą aktywności mieszkańców: kluby osiedlowe czy domy kultury.

Przyjęcie tych z jednej strony „tradycyjnych”, a z drugiej „szerokich” miar wiąże się nie tylko z dostępnością i porównywalnością danych. Istniała pokusa, by jako zmienną potraktować na przykład budżet obywatelski, umożliwiający mieszkańcom głosowanie w zakresie niewielkich projektów infrastrukturalnych. Choć to nowe i coraz bardziej popularne narzędzie służy an-

gażowaniu społeczności, to jednak wywołuje coraz powszechniejszy sceptycyzm. Przede wszystkim mechanizm nie do końca realizuje pierwotne założenia. Ograniczony głos w zarządzaniu miastem mają osoby nieuprzywilejowane: biedniejsze czy mieszkające na obszarach niedoinwestowanych. Zamiast zachęcać do szerszego i głębszego zaangażowania w sprawy społeczności, budżet obywatelski często daje jedynie pozory udziału (ze względu na niewielki procent środków, jakie samorządy przeznaczają na ten cel). Realizuje także partykularne interesy konkretnych grup, na przykład miłośników szybownictwa (albo pośrednio instytucji, takich jak osiedlowa biblioteka czy szkoła). Tym samym idea stojąca za tym narzędziem zostaje wypaczona.

By zmierzyć aktywność społeczną, odwołaliśmy się do innych danych, związanych z przywoływanym już kilkakrotnie problemem, jakim pozostaje zanieczyszczenie powietrza w polskich miastach. Ostatnie lata pokazują, że zaangażowanie ruchów miejskich w walkę ze smogiem przyniosło realne zmiany w lokalnej polityce antysmogowej. Przyjeliśmy, że pokłosiem aktywności obywateli zainteresowanych czystością powietrza będzie udział wydatków na jego ochronę w wydatkach budżetu miasta.

□ CZAS WOLNY

1. Sopot, 2. Krosno, 3. Kraków, 4. Przemyśl, 5. Toruń, 6. Warszawa, 7. Katowice, 8. Lublin, 9. Rzeszów, 10. Opole

Oferta zagospodarowania czasu wolnego umożliwia mieszkańcom podtrzymywanie kontaktów społecznych, rozwijanie sieci relacji oraz realizację dodatkowych zajęć czy pasji. Według nas uczestnictwo w programach instytucji kultury „wysokiej” (jak teatr czy filharmonia) ma mniejsze znaczenie z perspektywy ośrodków niedysponujących odpowiednią i drogą infrastrukturą kulturalną. Przy budowie złożonego wskaźnika wzięto więc pod uwagę z jednej strony ofertę muzeów (ważnych z perspektywy turystów), a z drugiej – dostępność kin, wskazując na możliwości miasta w zakresie uczestnictwa w szerszej ofercie kulturalnej. Trudno nie odnotować likwidacji jednosalowych kin, w tym studyjnych. Dominacja multipleksów, lokalizowanych w galeriach handlowych redefiniuje praktyki korzystania z oferty kulturalnej, pozwala na łatwe łączenie różnych zajęć rekreacyjnych pod jednym dachem. Dowartościowując codzienne aktywności mieszkańców, wskazujemy na infrastrukturę ścieżek rowerowych czy bibliotek, które w skali dzielnicy czy osiedla pełnić mogą rolę „miejsz trzecich”

– służąc budowie więzi sąsiedzkich i oferując miejsce na spotkania osadzone między realiami domu a miejsca pracy. Przy tak zdefiniowanej ofercie czasu wolnego lista rankingowa nie faworyzuje dużych ośrodków.

□ SAMORZĄD

1. Świnoujście, 2. Wrocław, 3. Kraków, 4. Gliwice, 5. Gdańsk, 6. Dąbrowa Górnicza, 7. Warszawa, 8. Płock, 9. Szczecin, 10. Gdynia

Idąc tropem poprzedniego rankingu POLITYKI, w którym zaproponowano dodatkowe kryterium oceny – „Jakość samorządu”, postanowiliśmy uwzględnić złożony wskaźnik, który – przy wykorzystaniu częściowo tych samych mierników – określić można mianem zrównoważonego samorządu. Poszukiwaliśmy zatem informacji dotyczących nie tylko gospodarczego rozwoju miasta, ale i spraw lokalnej kultury, myślenia w kategoriach spójnego rozwoju przestrzennego oraz doceniania miękkiej infrastruktury ważnej dla kształtowania przyjaznego mieszkańcom miasta. Stąd w ramach zintegrowanego wskaźnika „samorząd” wzięliśmy pod uwagę dochody miasta

na mieszkańca czy dochody własne miasta, ale także potencjał spłaty zobowiązań czy środki, jakimi miasta dysponują na nowe przedsięwzięcia. Dodatkowo uwzględniliśmy udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni miasta ogółem. Nie bez znaczenia dla zrozumienia różnorodnych potrzeb mieszkańców pozostaje sam skład rady miejskiej: zdecydowaliśmy się więc przy budowie wskaźnika na uwzględnienie liczby kobiet zasiadających w radach miast.

□ TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

1. Gdańsk, 2. Gdynia, 3. Poznań,
4. Skierniewice, 5. Sopot, 6. Warszawa, 7. Zabrze,
8. Łódź, 9. Świnoujście, 10. Świętochłowice

Dla wielu osób dobra sieć transportowa jest kluczowa dla zaspokojenia potrzeb takich jak zakupy, edukacja czy rekreacja. Patrząc na ekosystem telekomunikacyjny, dostrzeżemy, jak długą drogę przeszliśmy od publicznych aparatów telefonicznych do WhatsAppa, Skype'a czy komunikacji e-mailowej. Przed podobną rewolucją stajemy, gdy mowa o mobilności miejskiej. Wskaźnik transportu i łączności powinien zainteresować wszystkich zwolenników rozwoju „inteligentnego

Nowa edycja indeksu, który POLITYKA przygotowała cztery lata temu, pozwala ocenić złożoność miejskich przemian, jakie zaszły w ostatnich latach, ale i zweryfikować, na ile to i poprzednie narzędzie, przygotowane według innej metodologii i przy zastosowaniu innych wskaźników, są w stanie oddać rzeczywistość polskich miast.

ZDAJEMY SOBIE SPRAWĘ, ŻE MIASTA MUSZĄ SZYBKO REAGOWAĆ NA NOWE WYZWANIA. Te związane z typowymi problemami gospodarczymi i ekonomicznymi, ale i te odnoszące się do nowych: od postępującego wyludniania, po smog. Zmiany polskich miast można dostrzec nie

tylko zza okien autobusów. Wyznaczają je także strategie rozwojowe – konstruowane od nowa albo aktualizowane w ostatnich latach.

Część miast podąża szlakiem rozwijania spektakularnej infrastruktury, inwestując w kolejne „białe słonie” – inwestycje drogie, ale skutecznie przynoszące głosy wyborców. W innych zmiany nie są tak namacalne, ale wyraźnie poddają się dyktatowi innowacyjności. Przebiegają pod silnym wpływem lokalnych interpretacji idei „miasta inteligentnego” – koncentrując się na dążeniach do integracji systemów miejskich, budowie platform czy poszukiwaniu nowych rozwiązań dla starych problemów związanych z transportem czy bezpieczeństwem. Gdzie indziej władze i mieszkańcy, włączając się w dyskusje na temat „miast szczęśliwych”, kierują uwagę w stronę miękkiej infrastruktury, kwestii ruchu pieszo, zagęszczania funkcji czy aktywnego działania na rzecz obecności natury w mieście.

O jakości życia decydują zarówno warunki materialne, jak i kryteria niematerialne. Wśród czynników pierwszego rodzaju wymienić można choćby dochody, poziom bezrobocia czy warunki mieszkaniowe. Niematerialne wymiary obejmują z kolei m.in. zdrowie, edukację, jakość środowiska, bezpieczeństwo, aktywność obywatelską czy równowagę pomiędzy życiem zawodowym a prywatnym mieszkańców.

Chcielibyśmy, by przedstawiony tutaj ranking stanowił ważny punkt odniesienia nie tylko dla samorządowców czy miejskich aktywistów (popadających w samozadowolenie lub podsycających krytycyzm), lecz przede wszystkim dla mieszkanki i mieszkańców.

INDEKS 2018 – ZWŁASZCZA ZA POŚREDNICTWEM WERSJI INTERNETOWEJ – POZWOLI ROZPOZNAĆ MOCNE STRONY I SŁABOŚCI SWOICH MIAST, ustalić własne priorytety, ocenić, a może także bezpośrednio zaangażować się w zmiany.

Podstawowym założeniem, jakim kierowaliśmy się w przygotowaniu indeksu 2018, było zapewnienie wysokich standardów metodologicznych i eliminacja uznaniowości. Metodyka konstrukcji wskaźnika jest zgodna z rekomendacjami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) Komisji Europejskiej. Dzięki temu możemy uważać, że ranking cechuje wysoki poziom obiektywizmu.

Wiele uwagi w procesie opracowania indeksu poświęciliśmy standaryzacji wskaźników: dążyliśmy do tego, by pojedyncze wskaźniki o ekstremalnych wartościach nie wpływały silnie na wskaźnik złożony. Nie chcieliśmy np., by miasto z wyjątkowo dobrym wynikiem w tylko jednej kategorii było preferowane w rankingu względem miasta, które we wszystkich kategoriach osiągało wyniki średnie. Zależało nam również na tym, by indeks umożliwiał porównywanie miast różnej skali – od metropolii do miast powiatowych.

Do analiz wykorzystaliśmy wyłącznie obiektywne z założenia i ogólnodostępne dane statystyczne zbierane w sposób systematyczny. Źródłem danych dla zmiennych diagnostycznych są oficjalne, ogólnodostępne bazy (GUS, GIOŚ, UKE, MPIPS, MF). Unikaliśmy natomiast wskaźników subiektywnych, np. wyników sondaży czy reprezentatywnych badań opinii. W tej edycji nie uwzględniamy na przykład wyników Diagnozy Społecznej, którą wykorzystano do opracowania rankingu w 2014 r. Koncentrujemy się zasadniczo na danych pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego, wspartych danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz analizami Związku Miast Polskich. Każdy z „podwskaźników” zaproponowanych dla dziesięciu kategorii powstał jako indeks wiążący od 5 do 7 zmiennych dobranych tak, by móc zmierzyć skomplikowane sfery życia. Najnowszy ranking nie bazuje na

miasta”, bowiem odwołuje się do przyszłości multimodalnego transportu, od platform współdzielenia po bardziej tradycyjne opcje transportowe, jak kolej. Niestety z dostępnych danych GUS nie wyczytamy wiele na ten temat: nie wiemy nic o gęstości publicznej sieci transportowej czy jej dostępności. Przyjęliśmy więc, że wskaźniki, które umożliwią porównanie i wskażą zaangażowanie władz miejskich w tym obszarze, to długość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni (na 100 km kw.), a przede wszystkim udział wydatków na transport i łączność we wszystkich wydatkach miasta. Dane uzupełniliśmy o wskaźniki dotyczące łączności. Dla potrzeb rankingu wsparliśmy się danymi z UKE dotyczącymi procentu lokali mieszkalnych objętych zasięgiem stacjonarnego internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s, procentu ludności korzystającej z dostępu do internetu w sieci stacjonarnej i ruchomej oraz procentu liczby budynków posiadających podłączenie do łącza światłowodowego w miastach. Warto zaznaczyć, że generalnie nowe tendencje w pomiarze jakości życia podkreślają jakość środowiska rozumianą w kategoriach dostępności do zasobów innych niż finansowe. Na przykład dobrze zagospodarowanej przestrzeni zielonej czy szerokopasmowego internetu.

JACEK GADECKI

prostym arytmetycznym uśrednieniu rozważanych kryteriów (średnia arytmetyczna wyników dla 10 kategorii), ale opiera się na procedurach statystycznych zgodnych z aktualnymi zaleceniami OECD.

Mamy nadzieję, że strona www z informacjami zwrotnymi na temat rankingu da mieszkańcom szansę na zdemaskowanie lub potwierdzenie tego, co sugerują statystyki. Autorzy rankingu modyfikują również bieżący model i dodają kolejne warstwy danych, więc użytkownik uzyska z czasem bardziej zniuansowany obraz miasta. Wiele pracy włożono w wizualizację narzędzia. Prostotę i łatwość obsługi staraliśmy się zrównoważyć z poziomem precyzji. A dzięki możliwości automatycznego i interaktywnego łączenia danych użytkownicy mogą zdecydować, które aspekty życia w mieście są dla nich najważniejsze, a które mniej istotne.